

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

4. lipnja 2015. *

„Žalba – Državna potpora – Sporazum između Mađarske i naftnog i plinskog društva MOL vezano za rudarske naknade povezane s pridobivanjem ugljikovodika – Naknadna izmjena zakonskog sustava kojom se povećavaju stope naknada – Povećanje naknada koje se ne primjenjuje na MOL – Odluka kojom se potpora proglašava nespojivom s unutarnjim tržištem – Selektivnost“

U predmetu C-15/14 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije podnesene 15. siječnja 2014.,

Europska komisija, koju zastupaju L. Flynn i K. Talabér-Ritz, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg,

tužitelj,

druga stranka u postupku je:

MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt., sa sjedištem u Budimpešti (Mađarska), koji zastupaju N. Niejahr, *Rechtsanwältin* i F. Carlin, *barrister*,

tužitelj u prvostupanjskom postupku,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: A. Tizzano, predsjednik vijeća, S. Rodin, A. Borg Barthet, M. Berger i F. Biltgen (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: N. Wahl,

tajnik: L. Hewlett, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 13. studenoga 2014.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 22. siječnja 2015.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: engleski

Presudu

- 1 Europska komisija svojom žalbom zahtijeva ukidanje presude Općeg suda Europske unije MOL/Komisija (T-499/10, EU:T:2013:592, u daljnjem tekstu: pobijana presuda), kojom je taj sud poništio Odluku Komisije 2011/88/EU od 9. lipnja 2010. o državnoj potpori C 1/09 (prijašnji NN 69/08) Mađarske MOL-u Nyrt. (SL 2011., L 34, str. 55., u daljnjem tekstu: sporna odluka).

Pravni okvir

- 2 Mađarska je propisima uredila sve rudarske djelatnosti, uključujući one u vezi s ugljikovodicima, Zakonom XLVIII iz 1993. o rudarskoj eksploataciji (1993. évi XLVIII. törvény a bányászatról, u daljnjem tekstu: Zakon o rudarstvu). Prema tom zakonu, zakonodavne funkcije izvršavaju ministar nadležan za rudarstvo i tijelo za rudarstvo koje nadzire rudarske djelatnosti.
- 3 Zakon o rudarstvu predviđa da se rudarsko istraživanje i eksploatacija mogu ostvariti u okviru dvaju različitih pravnih režima. Članci 8. do 19. Zakona o rudarstvu utvrđuju režim koncesije, za područja kvalificirana kao „zatvorena“, koji se dodjeljuje nakon provedenog postupka javne nabave za svako zatvoreno područje na temelju potpisanog ugovora između ministra nadležnog za rude i poduzetnika koji je dobio javni natječaj. Što se tiče područja koja su kvalificirana kao „otvorena“, *a priori* manje bogata materijalima za pridobivanje, moguće ih je eksploatirati u okviru dozvole za eksploataciju koju izdaje tijelo nadležno za rudarstvo ako podnositelj zahtijeva ispunjava zakonske uvjete.
- 4 Članak 20. Zakona o rudarstvu određuje pravila sukladno kojima se utvrđuju rudarske naknade koje je potrebno platiti državi. Stavak 11. spomenutog članka predviđa da je iznos rudarske naknade postotak koji je, ovisno o slučaju, utvrđen Zakonom o rudarstvu, ugovorom o koncesiji ili ugovorom zaključenim na temelju članka 26./A stavka 5. Zakona o rudarstvu. Članak 20. stavci 2. do 7. tog zakona određuje da se stopa rudarske naknade utvrđuje Zakonom o rudarstvu kad se djelatnost pridobivanja odvija pod režimom dozvole za eksploataciju.
- 5 Do 2008. stopa rudarske naknade za pridobivanje ugljikovodika iz sirove nafte i prirodnog plina u okviru dozvole za eksploataciju bila je utvrđena na 12% vrijednosti eksploatirane količine za nalazišta stavljena u eksploataciju nakon 1. siječnja 1998. ili je proizlazila iz primjene matematičke formule koja uzima u obzir prosječnu cijenu prirodnog plina kupljenog od strane javne službe za plin, s minimalnom stopom od 12%, za nalazišta prirodnog plina stavljena u eksploataciju prije 1. siječnja 1998.
- 6 Članak 26./A stavak 5. Zakona o rudarstvu određuje da ako rudarski poduzetnik, koji obavlja svoju djelatnost u okviru dozvole za eksploataciju, tj. za nalazišta smještena u otvorenom području, nije započeo s eksploatacijom pet godina nakon dodjele dozvole, on može zatražiti, samo jednom, od tijela nadležnog za rudarstvo produljenje roka za maksimalno razdoblje od pet godina. U slučaju suglasnosti navedenog tijela, ugovor između ministra nadležnog za rudarstvo i rudarskog poduzetnika utvrđuje, za nalazišta na koja se odnosi produljenje, količinu materijala koja služi kao osnovica za izračun rudarske naknade i njezinu stopu koja mora biti viša od stope primjenjive na datum zahtjeva za produljenje, ali ne smije premašiti 1,2 puta tu stopu (u daljnjem tekstu: naknada za produljenje). Ako se zahtjev za produljenje odnosi na više od dva nalazišta, stopa naknade za produljenje primjenjuje se na sva nalazišta rudarskog poduzetnika ugovorom u trajanju od najmanje pet godina (u daljnjem tekstu: uvećana rudarska naknada). Ako se zahtjev za produljenje odnosi na više od pet nalazišta, tada se može zatražiti izvanredna naknada koja iznosi najviše 20% plativog iznosa na temelju uvećane rudarske naknade.
- 7 Zakon CXXXIII iz 2007. godine o rudarskoj eksploataciji, koji je izmijenio Zakon XLVIII iz 1993. godine (2007. évi CXXXIII. törvény a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény módosításáról, u daljnjem tekstu: izmijenjeni Zakon o rudarstvu) i koji je stupio na snagu 8. siječnja 2008., utvrđuje izmjenu stope rudarske naknade.

- 8 Tako članak 20. stavak 3. izmijenjenog Zakona o rudarstvu predviđa stopu od 30% vrijednosti eksploatairane količine za nalazišta stavljena u eksploataciju između 1. siječnja 1998. i 31. prosinca 2007., primjenu postojeće matematičke formule u režimu Zakona o rudarstvu za nalazišta prirodnog plina stavljena u eksploataciju prije 1. siječnja 1998. s minimalnom stopom naknade od 30% te primjenu diferencirane stope rudarske naknade za nalazišta čija je eksploatacija započela nakon 1. siječnja 2008. prema količini pridobivene sirove nafte ili prirodnog plina, tj. stope od 12% za proizvedenu godišnju količinu koja ne prelazi 300 milijuna m³ prirodnog plina ili 50 kt sirove nafte, stope od 20% za proizvodnju između 300 i 500 milijuna m³ prirodnog plina ili između 50 i 200 kt sirove nafte te stope od 30% za proizvodnju koja prelazi 500 milijuna m³ prirodnog plina ili 200 kt sirove nafte. Naposljetku, za sva nalazišta, bez obzira na datum početka njihove eksploatacije, potraživana rudarska naknada uvećava se za 3 ili 6% ako cijena sirove nafte Brent prijeđe 80 odnosno 90 američkih dolara (USD).
- 9 Članak 235. Zakona LXXXI iz 2008. godine, koji je izmijenio stope poreza i naknada (2008. évi LXXXI. törvény egyes adó- és járuléktörvények módosításáról), mijenja Zakon o rudarstvu, vraćajući na 12% stopu rudarske naknade za nalazišta stavljena u eksploataciju između 1. siječnja 1998. i 31. prosinca 2007. uključeno, te minimalnu stopu rudarske naknade za nalazišta prirodnog plina stavljena u eksploataciju prije 1. siječnja 1998. Ta izmjena stupila je na snagu 23. siječnja 2009.

Okolnosti spora

- 10 MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. (u daljnjem tekstu: MOL) društvo je sa sjedištem u Budimpešti (Mađarska), čije su glavne djelatnosti istraživanje i proizvodnja sirove nafte, prirodnog plina i plinskih proizvoda, transport, skladištenje i distribucija proizvoda na bazi sirove nafte na veliko i malo, transport prirodnog plina kao i proizvodnja i prodaja alkena i poliolefina.
- 11 MOL je 19. rujna 2005. zatražio produljenje svojih rudarskih prava za dvanaest nalazišta ugljikovodika koja su bila predmet dozvole za eksploataciju i čija eksploatacija još nije bila počela.
- 12 Ministar nadležan za rudarstvo i MOL potpisali su 22. prosinca 2005. ugovor o produljenju na temelju članka 26./A stavka 5. Zakona o rudarstvu (u daljnjem tekstu: Ugovor iz 2005.), kojime se za pet godina produljuje krajnji rok za početak eksploatacije tih dvanaest nalazišta ugljikovodika i utvrđuje naknada za produljenje koju MOL na sljedeći način plaća državi – 12% x 1,050 za prvu godinu, tj. 12,600%; 12% x 1,038 za drugu godinu, tj. 12,456%; 12% x 1,025 za treću godinu, tj. 12,300% i 12% x 1,020 za četvrtu i petu godinu, tj. 12,240%.
- 13 Na temelju točke 4. Ugovora iz 2005. uvećana rudarska naknada primjenjuje se na sva nalazišta MOL-a koja se već eksploatairaju u okviru dozvole za eksploataciju, tj. 44 nalazišta ugljikovodika čija je proizvodnja započela nakon 1. siječnja 1998. i 93 nalazišta prirodnog plina čija je proizvodnja započela prije tog datuma, tijekom razdoblja od petnaest godina računajući od datuma početka učinka tog ugovora. Stopa uvećane rudarske naknade za petu godinu razdoblja produljenja primjenjuje se do petnaeste godine. Što se tiče nalazišta prirodnog plina, koeficijent uvećanja za svaku od pet godina produljenja primjenjuje se prema matematičkoj formuli utvrđenoj člankom 20. stavkom 3. točkom (b) Zakona o rudarstvu, pri čemu se koeficijent uvećanja pete godine primjenjuje do petnaeste godine.
- 14 Točka 6. Ugovora iz 2005. predviđa plaćanje izvanredne naknade od 20 milijardi mađarskih forinti (HUF).
- 15 Točka 9. spomenutog ugovora predviđa da se stopa naknade za produljenje, stopa uvećane rudarske naknade, osnovica za izračun, postotci i svi faktori koji služe za izračun tih naknada utvrđuju, tijekom cijelog trajanja Ugovora iz 2005., samim njegovim odredbama te da će stope utvrđene tim ugovorom ostati neizmijenjene tijekom cijelog tog trajanja.

- 16 Točka 11. Ugovora iz 2005. zabranjuje strankama jednostran raskid tog ugovora, osim u slučaju kad bi treća strana stekla više od 25% kapitala MOL-a. Ona također predviđa da spomenuti ugovor stupa na snagu na datum početka učinka rješenja tijela nadležnog za rudarstvo. Spomenuto rješenje doneseno je 23. prosinca 2005., čime se potvrdilo produljenje krajnjeg datuma početka eksploatacije dvanaest nalazišta ugljikovodika kao i plaćanja na teret MOL-a utvrđenih Ugovorom iz 2005.
- 17 Komisija je nakon primitka prigovora 14. studenoga 2007. dopisom od 13. siječnja 2009. priopćila mađarskim vlastima svoju odluku o otvaranju postupka formalne istrage predviđenog člankom 88. stavkom 2. UEZ-a, vezano za Ugovor iz 2005. zbog toga što je MOL izuzet iz povećanja rudarske naknade koja proizlazi iz izmijenjenog Zakona o rudarstvu. Komisija je ocijenila da Ugovor iz 2005. i odredbe izmijenjenog Zakona o rudarstvu ulaze u okvir iste mjere (u daljnjem tekstu: osporavana mjera), kojom je MOL-u dodijeljena nedopuštena prednost i koja je stoga državna potpora u smislu članka 87. stavka 1. UEZ-a. Mađarska je dopisom od 9. travnja 2009. podnijela svoje primjedbe na odluku o otvaranju postupka formalne istrage, osporavajući to da je spomenuta mjera državna potpora.
- 18 Nakon što su MOL i Magyar Bányászati Szövetség (mađarsko rudarsko udruženje) podnijeli svoje primjedbe te nakon što je Mađarska 21. rujna 2009. i 12. siječnja 2010. Komisiji poslala dokumente koje je ona tražila, potonja je 9. lipnja 2010. donijela spornu odluku prema kojoj osporavana mjera čini državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, nespojivu sa zajedničkim tržištem te Mađarska mora povratiti potporu od MOL-a.

Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

- 19 Zahtjevom podnesenim tajništvu Općeg suda 8. listopada 2010. MOL je podnio tužbu čiji je glavni zahtjev poništenje sporne odluke, a podredni poništenje iste odluke u dijelu u kojem se njome nalaže povrat dotičnih iznosa.
- 20 MOL je u potporu svojoj tužbi istaknuo tri tužbena razloga, koji se odnose na povredu članka 107. stavka 1. UFEU-a odnosno članka 108. stavka 1. UFEU-a kao i na povredu članka 1. točaka (b) i (v) te članka 14. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka [108. UFEU-a] (SL L 83, str. 1.).
- 21 U okviru prvog tužbenog razloga MOL je osporavao to što je osporavana mjera kvalificirana kao državna potpora.
- 22 Opći sud je osobito ispitao drugi argument na koji se pozivalo u okviru tog tužbenog razloga, a koji se odnosi na odsutnost selektivnosti osporavane mjere. U tom pogledu je Opći sud najprije, u točki 54. pobijane presude, utvrdio da primjena članka 107. stavka 1. UFEU-a zahtijeva da se utvrdi je li, u okviru određenog pravnog režima, državna mjera takve naravi da stavlja u povoljniji položaj „određene poduzetnike ili proizvodnje određene robe“ u odnosu na druge koji bi se s obzirom na zadani cilj tog režima nalazili u usporedivoj činjeničnoj i pravnoj situaciji.
- 23 Nadalje, Opći sud je u točki 62. pobijane presude zaključio da se predmetna osporavana mjera sastoji od dvaju elemenata, tj. od Ugovora iz 2005. koji utvrđuje stope rudarskih naknada za sva nalazišta MOL-a stavljena u eksploataciju ili na koja se odnosi produljenje za svaku od petnaest godina njegova trajanja i, s druge strane, od izmijenjenog Zakona o rudarstvu, koji povećava stope rudarskih naknada za sva nalazišta ugljikovodika u okviru dozvole za eksploataciju a da ne sadrži odredbu koja se odnosi na nalazišta koja su već bila predmet ugovora o produljenju.

- 24 Naposljetku, Opći sud je u točki 63. pobijane presude utvrdio da su naknade određene na temelju Ugovora iz 2005., primjenjive kako na nalazišta već u eksploataciji tako i na nalazišta na koja se odnosi produljenje dozvole za eksploataciju, bile više od zakonskih naknada primjenjivih u trenutku njegova zaključenja i iz toga je izveo zaključak da spomenuti ugovor nije u sebi sadržavao elemente državne potpore u smislu članka 107. UFEU-a.
- 25 Opći sud je osim toga u točkama 64. i 65. pobijane presude presudio da kada država s gospodarskim subjektom zaključi ugovor koji ne sadrži u sebi element državne potpore u smislu članka 107. UFEU-a, činjenica da se kasnije vanjski uvjeti takvog ugovora mijenjaju na način da se taj subjekt nađe u povoljnijem položaju ne bi trebala biti dostatna da se, uzevši sveukupno, ugovor i naknadna izmjena njegovih vanjskih uvjeta mogu smatrati konstitutivnima za državnu potporu.
- 26 Suprotno tomu, Opći sud je u točki 66. pobijane presude smatrao da bi bilo drukčije da je država uvjete zaključenog ugovora selektivno predložila jednom ili većem broju subjekata, a ne na temelju objektivnih kriterija koji proizlaze iz teksta opće primjene i koji su primjenjivi na svaki subjekt. Opći sud je međutim pojasnio da okolnost prema kojoj je samo jedan subjekt zaključio ugovor takve vrste može, među ostalim, proizlaziti iz nedostatka interesa svih drugih subjekata i stoga nije dostatna za utvrđenje selektivnoga karaktera tog ugovora.
- 27 Za kraj, Opći sud je u točki 67. pobijane presude podsjetio da se u svrhu primjene članka 107. stavka 1. UFEU-a kombinacija elemenata može kvalificirati kao državna potpora ako su ti elementi u pogledu svoje kronologije, svojeg cilja i položaja poduzetnika u trenutku njihove intervencije međusobno toliko usko povezani da ih je nemoguće razdvojiti (u tom smislu vidjeti presudu Bouygues i Bouygues Télécom/Komisija i dr. te Komisija/Francuska i dr., C-399/10 P i C-401/10 P, EU:C:2013:175, t. 103. i 104.).
- 28 Opći sud je iz toga izveo zaključak da se kombinacija elemenata kao što je ona koju je u spornoj odluci navela Komisija može kvalificirati kao državna potpora kada država djeluje tako da štiti jednog ili više subjekata koji su već prisutni na tržištu, zaključujući s njima ugovor koji im odobrava jamčene stope naknade tijekom cijelog njihovog trajanja, imajući dakle namjeru naknadno izvršiti svoju zakonodavnu ovlast povećanjem stope naknade na način da su drugi subjekti, već prisutni ili novi na tržištu, u nepovoljnijem položaju.
- 29 Opći sud je s obzirom na ta razmatranja ispitao je li Komisija u ovom slučaju opravdano smatrala da je osporavana mjera selektivna.
- 30 Na prvom mjestu, Opći sud je u točkama 70. do 73. pobijane presude analizirao pravni okvir koji uređuje zaključenje Ugovora iz 2005. U tom pogledu je utvrdio da se članak 26./A stavak 5. Zakona o rudarstvu, koji omogućuje zahtijevanje produljenja rudarskih prava, ne doima kao odredba selektivne naravi te je utvrdio da iz te odredbe također ne proizlazi da mađarske vlasti mogu odbiti otvoriti pregovore s ciljem zaključenja takvog ugovora. Opći sud je također zaključio da, iako spomenuta odredba predviđa da svaki rudarski poduzetnik može zatražiti produljenje svojih rudarskih prava, takav poduzetnik međutim može odlučiti i ne zatražiti produljenje ili ne prihvatiti stope koje predlože mađarske vlasti zbog čega iz toga neće proizaći nikakav ugovor.
- 31 Što se tiče margine prosudbe koju članak 26./A stavak 5. Zakona o rudarstvu ostavlja mađarskim vlastima u vezi sa stopom naknade za produljenje, kojom se određuje, ako je primjenjivo, stopa uvećane rudarske naknade, Opći sud je u točki 72. pobijane presude presudio da se takva margina prosudbe ne bi trebala nužno smatrati takvom da stavlja u povoljniji položaj određene poduzetnike ili proizvodnju određene robe u odnosu na drugu te tako čini zaključene ugovore o produljenju selektivnima, s obzirom na to da ju se može opravdati različitim faktorima, kao što su broj nalazišta eksploatacija kojih je produljena i njihova važnost procijenjena u odnosu na nalazišta koja se već eksploatiraju.

- 32 Što se tiče predmeta u ovom slučaju, Opći sud je presudio da je margina prosudbe koju dodjeljuje članak 26./A stavak 5. Zakona o rudarstvu takve naravi da dopušta upravi očuvati jednak tretman subjekata ovisno o tome nalaze li se u usporedivim ili različitim situacijama, prilagođavajući svoje prijedloge naknada karakteristikama svakog podnesenog zahtjeva za produljenje, te da se javlja kao izraz ovlasti ocjene omeđene objektivnim kriterijima koji nisu strani za sustav naknada uspostavljen odnosnim zakonodavstvom. Prema Općem sudu, spomenuta margina prosudbe razlikuje se u svojoj naravi od slučajeva u kojima je primjena takve margine povezana s dodjelom prednosti u korist jednoga gospodarskog subjekta zato što, u ovom slučaju, služi za uravnoteženje dodatnog troška nametnutoga gospodarskim subjektima radi poštovanja zahtjeva koji proizlaze iz načela jednakog postupanja.
- 33 Osim toga, Opći sud je u točki 73. pobijane presude utvrdio da iz članka 26./A stavka 5. Zakona o rudarstvu proizlazi da su stope naknade za produljenje i, ako je primjenjivo, stope uvećane rudarske naknade utvrđene isključivo ugovorom o produljenju, u skladu s člankom 20. stavkom 11. Zakona o rudarstvu.
- 34 Opći sud je u vezi s time u točki 74. pobijane presude zaključio da činjenica da su stope utvrđene po godini valjanosti bile rezultat pregovora nije dostatna da bi se Ugovor iz 2005. smatrao selektivnim kao i da bi bilo jednako da su se mađarske vlasti koristile svojom marginom prosudbe tijekom pregovora koji su rezultirali tim ugovorom, na način da su MOL stavili u povoljniji položaj, prihvaćajući nisku razinu naknade bez objektivnih razloga, uzimajući u obzir cilj povećanja naknada u slučaju produljenja dozvola za eksploataciju te na štetu svakog drugog subjekta koji je tražio produljenje svojih rudarskih prava ili, u slučaju nepostojanja takvog subjekta, u prisutnosti konkretnih indicija postojanja neopravdanog stavljanja MOL-a u povoljniji položaj.
- 35 Na drugom mjestu Opći je sud ispitivao je li Komisija dokazala selektivni karakter Ugovora iz 2005., osobito imajući u vidu klauzulu koja utvrđuje točne stope uvećane rudarske naknade za svaku od petnaest godina valjanosti tog ugovora te onu koja predviđa da će te stope ostati neizmijenjene.
- 36 U tom pogledu, Opći sud je u točki 76. pobijane presude najprije podsjetio da je Zakon o rudarstvu pisan općim jezikom u dijelu vezanom za poduzetnike koji mogu uživati odredbe članka 26./A stavka 5. navedenog zakona. Opći sud je u točki 77. pobijane presude također zaključio da je Komisija u spornoj odluci samo ustvrdila da je MOL bio jedini poduzetnik koji je zapravo zaključio ugovor o produljenju u području ugljikovodika. Prema Općem sudu, ta činjenica može se objasniti izostankom interesa drugih subjekata i dakle izostankom zahtjeva za produljenje ili izostankom dogovora stranaka o stopi naknade za produljenje. Opći sud je iz toga zaključio da, u ta posljednja dva slučaja, ako su kriteriji za zaključenje ugovora o produljenju utvrđeni Zakonom o rudarstvu, objektivni i primjenjivi na svakog potencijalno zainteresiranog subjekta koji ih ispunjava, ne može se prihvatiti da je zaključenje Ugovora iz 2005. selektivnoga karaktera.
- 37 Usto, Opći sud je u točki 78. pobijane presude presudio da su se, utvrđujući stopu uvećane rudarske naknade za svaku od petnaest godina trajanja valjanosti Ugovora iz 2005. i predviđajući da će te stope ostati neizmijenjene, MOL i Mađarska ograničili na primjenu odredaba članka 20. stavka 11. i članka 26./A stavka 5. Zakona o rudarstvu.
- 38 Nadalje, Opći sud je u točki 79. pobijane presude istaknuo da se stope utvrđene Ugovorom iz 2005. primjenjuju na sva nalazišta MOL-a koja se već eksploatiraju u okviru dozvole za eksploataciju, tj. na 44 nalazišta ugljikovodika i na 93 nalazišta prirodnog plina, dok se produljenje odnosi samo na 12 drugih nalazišta koja nisu eksploatirana u trenutku zaključenja spomenutog ugovora. Stoga činjenica da se koeficijent povećanja nalazi ispod gornje granice od 1,2 i osobito između 1,02 i 1,05 može se objektivno objasniti malim značajem nalazišta na koja se odnosi produljenje u odnosu na nalazišta koja su već eksploatirana u 2005. Budući da Komisija nije ispitala taj aspekt, Opći sud je ocijenio da iz

sporne odluke ne proizlazi nijedna indicija neopravdanog stavljanja MOL-a u povlašteni položaj i da se ne može pretpostavljati da je MOL imao pravo na povlašteni položaj u odnosu na svakog drugog poduzetnika koji se potencijalno nalazio u usporedivoj situaciji.

- 39 Naposljetku, Opći sud je u točki 80. pobijane presude presudio da Komisija, iako je navela da postoje drugi ugovori o produljenju zaključeni s rudarskim poduzetnicima u području čvrstih minerala, o njima nije zatražila više informacija od mađarskih vlasti i nije ih uzela u obzir u spornoj odluci iz koje, usto, proizlazi da selektivni karakter osporavane mjere proizlazi is selektivnosti Ugovora iz 2005., a ne iz prirode pridobivenih minerala, stope primjenjivih naknada na te kategorije minerala ili iz okolnosti da te stope naknadno ne bi bile izmijenjene. Opći sud je iz toga zaključio da Komisija zbog svojeg pristupa nije uzela u obzir sve elemente pomoću kojih bi bila u mogućnosti procijeniti je li Ugovor iz 2005. bio selektivan u pogledu MOL-a imajući u vidu situaciju stvorenu drugim ugovorima o produljenju, koji su također zaključeni na temelju članka 26./A stavka 5. Zakona o rudarstvu.
- 40 Vodeći računa o svim tim razmatranjima, Opći sud je u točki 81. pobijane presude zaključio da se ne može smatrati utvrđenim da je Ugovor iz 2005. selektivan.
- 41 Osim toga, Opći sud je u točki 82. pobijane presude pojasnio da se povećanje naknada na temelju izmijenjenog Zakona o rudarstvu, koji je stupio na snagu 2008., dogodilo u kontekstu povećanja svjetske cijene sirove nafte. Iz toga je zaključio da se, s obzirom na to da Komisija nije navela da je Ugovor iz 2005. zaključen u očekivanju povećanja rudarskih naknada, kombinacija tog ugovora s tim izmijenjenim zakonom ne može valjano kvalificirati kao državna potpora u smislu članka 107. UFEU-a.
- 42 Slijedom toga Opći je sud usvojio tužbu MOL-a i poništio spornu odluku.

O žalbi

- 43 Komisija u potporu svojoj žalbi navodi samo jedan žalbeni razlog koji se temelji na pogrešci koja se tiče prava zbog toga što je Opći sud pogrešno tumačio i primijenio pretpostavku selektivnosti predviđenu u članku 107. stavku 1. UFEU-a.
- 44 Žalbeni razlog podijeljen je na četiri dijela.

Uvodna razmatranja

- 45 U skladu s člankom 107. stavkom 1. UFEU-a, osim ako je Ugovorima drukčije predviđeno, potpore koje dodijeli država članica ili koje se dodjeljuju putem državnih sredstava, u bilo kojem obliku u kojem se narušava ili prijeti da će se narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj, nespojive su s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj utječu na trgovinu među državama članicama.
- 46 Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, da bi se mjera kvalificirala kao državna potpora u smislu spomenute odredbe, moraju biti ispunjene sve pretpostavke iz te odredbe (vidjeti presudu Komisija/Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, t. 38. i navedenu sudsku praksu).
- 47 Isto tako je utvrđeno da, kako bi se nacionalna mjera mogla kvalificirati kao državna potpora u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, mora se, kao prvo, raditi o intervenciji države ili intervenciji putem državnih sredstava, kao drugo, ta intervencija mora biti takva da može utjecati na trgovinu među državama članicama, treće, mora davati prednost svojem korisniku i, četvrto, mora narušavati ili prijetiti da će narušiti tržišno natjecanje (vidjeti presudu Komisija/Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, t. 39. i navedenu sudsku praksu).

48 U ovom predmetu su u pitanje dovedeni samo tumačenje i primjena treće pretpostavke prema kojoj predmetna mjera mora davati selektivnu prednost svojem korisniku.

Prvi dio žalbenog razloga

Argumentacija stranaka

- 49 Komisija kritizira analizu koju je izvršio Opći sud, a koja se odnosi na pravni okvir koji uređuje zaključenje Ugovora iz 2005. i, točnije, marginu prosudbe ostavljenu mađarskim vlastima u vezi s izborom sklapanja ugovora o produljenju i u vezi s razinom naknade koju one u takvom ugovoru određuju.
- 50 Na prvom mjestu, Komisija ističe da je ispitivanje margine prosudbe ostavljene mađarskim vlastima u pogledu zaključenja ugovora o produljenju, koje je Opći sud izvršio u točkama 70. do 74. i 79. do 81. pobijane presude, pravno pogrešno.
- 51 Naime, Opći sud nije utvrdio da su mađarske vlasti dužne zaključiti ugovor o produljenju nakon završetka pregovora, već je u točki 57. pobijane presude utvrdio da, prema Mađarskoj, „zaključenje takvog ugovora nije bilo obvezno“, a zatim u točki 77. iste presude zaključio da se činjenica da je MOL jedini proizvođač ugljikovodika koji je zaključio ugovor o produljenju može objasniti nepostojanjem sporazuma između stranaka o stopama naknade za produljenje.
- 52 Dakle, iz pobijane presude bi proizlazilo da Zakon o rudarstvu daje mađarskim vlastima marginu prosudbe koja im omogućava da se izjasne za ili protiv zaključenja ugovora o produljenju, koji ne bi bio podvrgnut objektivnim kriterijima i koji bi stoga bio selektivan. Komisija osim toga smatra da u tom pogledu nije relevantna činjenica da rudarski poduzetnici imaju izbor hoće li zahtijevati produljenje ili ne, kao što je Opći sud utvrdio u točki 71. pobijane presude.
- 53 Posljedično, Komisija smatra da bi trebalo izmijeniti zaključak do kojeg je Opći sud došao u točki 83. pobijane presude, prema kojem nije dokazana selektivnost osporavane mjere.
- 54 Naime, taj je zaključak u kontradikciji sa sudskom praksom Suda i, točnije, s presudom Francuska/Komisija (C-241/94, EU:C:1996:353, t. 23. i 24.), u kojoj je Sud zaključio da predmetni sustav svojim ciljem i općom strukturom može određene poduzetnike staviti u povoljniji položaj nego druge zbog toga što nadležno tijelo ima diskrecijsku ovlast koja mu omogućuje da svoju financijsku intervenciju prilagodi ovisno o različitim činjenicama kao što su, među ostalim, odabir korisnika, iznos financijske intervencije i njezini uvjeti. Takav zaključak također ne bi bio u skladu s presudom P (C-6/12, EU:C:2013:525, t. 27.), u kojoj je Sud presudio da kada nacionalni propis nacionalnim tijelima dodijeli diskrecijsku ovlast u pogledu detaljnih pravila primjene predmetne mjere, odluke spomenutih tijela ne podrazumijevaju da ne postoji selektivnost osim ako je ta ovlast ocjene ograničena objektivnim kriterijima, koji nisu vezani za sustav koji predmetni propis provodi.
- 55 Na drugom mjestu Komisija tvrdi da je analiza Općeg suda također pogrešna zato što zanemaruje diskrecijsku ovlast dodijeljenu mađarskim vlastima u vezi s razinom rudarske naknade koju one određuju ugovorom o produljenju. To bi moglo učiniti Ugovor iz 2005. selektivnim.
- 56 Prema Komisiji, opravdanja koja Opći sud navodi u točki 72. pobijane presude, prema kojima je spomenuta margina prosudbe takve naravi da omogućuje upravi da i dalje jednako postupa s gospodarskim subjektima, nisu prikazana u nacionalnom zakonodavnom okviru kao elementi koji određuju mjeru u kojoj valja povećati rudarsku naknadu i stoga su samo pretpostavke. Posljedično, Opći sud je zanemario sudsku praksu Suda, osobito presude Francuska/Komisija (C-241/94,

EU:C:1996:353), *Ecotrade* (C-200/97, EU:C:1998:579), *Piaggio* (C-295/97, EU:C:1999:313), *DM Transport* (C-256/97, EU:C:1999:332), *P*, (C-6/12, EU:C:2013:525), *Ministerio de Defensa i Navantia* (C-522/13, EU:C:2014:2262) i *British Telecommunications/Komisija* (C-620/13 P, EU:C:2014:2309).

- 57 Osim toga, Komisija, suprotno onomu što je u točki 72. pobijane presude utvrdio Opći sud, ističe da ga činjenica da je Ugovor iz 2005. stvorio MOL-u teret u trenutku kada je bio zaključen ne čini neselektivnim.
- 58 MOL osporava Komisijinu argumentaciju zbog toga što, s jedne strane, iz pobijane presude ne proizlazi da članak 26./A stavak 5. Zakona o rudarstvu ostavlja mađarskim vlastima marginu prosudbe u pogledu zaključenja ugovora o produljenju i zato što, s druge strane, sudska praksa na koju se Komisija poziva nije relevantna u ovom slučaju.

Ocjena Suda

- 59 Najprije valja podsjetiti da, kao što je to utvrdio nezavisni odvjetnik u točki 47. svojeg mišljenja, treba jasno razlikovati pretpostavku selektivnosti koja proizlazi iz članka 107. stavka 1. UFEU-a od popratnog utvrđivanja ekonomske prednosti jer, ako Komisija otkrije postojanje prednosti u širem smislu, koja izravno ili neizravno proizlazi iz određene mjere, ona je također dužna utvrditi imaju li od te prednosti posebne koristi jedan ili više poduzetnika. Na njoj je da radi toga posebice dokaže da predmetna mjera uvodi razlike između poduzetnika koji se, u pogledu cilja koji imaju, nalaze u usporedivoj situaciji. Stoga je potrebno da se prednost dodjeljuje selektivno i da može staviti određene poduzetnike u povoljniji položaj od drugih.
- 60 Međutim, valja primijetiti da se zahtjev za selektivnost razlikuje ovisno o tome je li predmetna mjera zamišljena kao opći sustav potpore ili kao pojedinačna potpora. U potonjem slučaju utvrđivanje ekonomske prednosti omogućuje, načelno, pretpostavku da je selektivna. Suprotno tomu, tijekom ispitivanja općeg sustava potpore potrebno je utvrditi imaju li od predmetne mjere, unatoč činjenici da ona dodjeljuje općenitu prednost, koristi isključivo određeni poduzetnici ili određena područja djelatnosti.
- 61 Iz toga slijedi da se parametri usporedbe relevantni za utvrđenje selektivnosti osporavane mjere u ovom slučaju sastoje od toga da se provjeri uvodi li postupak zaključenja i određivanja uvjeta ugovora o produljenju rudarskih prava, predviđen u članku 26./A stavku 5. Zakona o rudarstvu, razliku između subjekata koji se u pogledu zadanog cilja nalaze u činjenično i pravno usporedivoj situaciji, a koju se ne može opravdati naravi i strukturom predmetnog sustava.
- 62 Iz tih razmatranja proizlazi da ovaj predmet treba jasno razlikovati od predmeta na kojima se temelji sudska praksa koju spominje Komisija u potporu svojoj argumentaciji i na koju se podsjeća u točkama 54. i 56. ove presude, a čiji je cilj kritizirati analizu pravnog okvira koji uređuje Ugovor iz 2005., koju je izvršio Opći sud.
- 63 Naime, spomenuti predmeti odnose se na odredbe nacionalnog prava kojima se smanjuju porezi ili drugi tereti (presude *Francuska/Komisija*, C-241/94, EU:C:1996:353; *Piaggio*, C-295/97, EU:C:1999:313; *DM Transport*, C-256/97, EU:C:1999:332; *P*, C-6/12, EU:C:2013:525; *Ministerio de Defensa i Navantia*, C-522/13, EU:C:2014:2262 kao i *British Telecommunications/Komisija*, C-620/13 P, EU:C:2014:2309), ili kojima se propisuju iznimke u području stečaja (presuda *Ecotrade*, C-200/97, EU:C:1998:579).
- 64 Kao što je nezavisni odvjetnik utvrdio u točki 86. svojeg mišljenja, postoji temeljna razlika između, s jedne strane, ispitivanja selektivnosti općih sustava iznimaka ili olakšica koji po definiciji dodjeljuju prednost i, s druge strane, ispitivanja selektivnosti fakultativnih nacionalnih odredaba koje predviđaju nametanje dodatnih tereta. U slučaju kada nacionalna tijela takve terete nameću radi toga da zadrže

jednako postupanje sa subjektima, sama činjenica da spomenuta tijela imaju izvjesnu zakonom određenu, ali ne i neograničenu, marginu prosudbe, ne može biti dovoljna, kao što to ističe Komisija u okviru svoje žalbe, da bi se utvrdila selektivnost odgovarajućeg sustava.

- 65 Posljedično, valja s jedne strane zaključiti da je Opći sud opravdano presudio u točki 72. pobijane presude da margina prosudbe o kojoj je u ovom slučaju riječ služi tome da uravnoteži dodatni teret nametnut gospodarskim subjektima kako bi se vodilo računa o zahtjevima koji proizlaze iz načela jednakog postupanja i da se stoga već samom svojom naravi razlikuje od slučajeva kada je korištenje takve margine vezano za dodjelu prednosti određenom gospodarskom subjektu.
- 66 S druge strane, ne može se valjano prigovoriti Općem sudu da je učinio pogrešku koja se tiče prava time što je u točki 74. pobijane presude presudio da činjenica da su stope određene prema godini valjanosti Ugovora iz 2005. posljedica pregovora nije dovoljna da bi se taj ugovor smatrao selektivnim kao i da bi bilo jednako da su se mađarske vlasti koristile svojom marginom prosudbe na način da su MOL stavile u povoljniji položaj, prihvaćajući nisku razinu naknade bez objektivnih razloga, uzimajući u obzir cilj povećanja naknada u slučaju produljenja dozvola za eksploataciju te na štetu svakog drugog subjekta koji je tražio produljenje svojih rudarskih prava ili, u slučaju nepostojanja takvog subjekta, u prisutnosti konkretnih indicija postojanja neopravdanog stavljanja MOL-a u povoljniji položaj.
- 67 Zato je Opći sud, da utvrdi je li Komisija dokazala selektivnost Ugovora iz 2005., s jedne strane, u točki 79. spomenute presude analizirao stope određene na temelju tog ugovora i zaključio da iz sporne odluke ne proizlazi nikakva indicija o neopravdanom povlaštenom tretmanu MOL-a i da se stoga ne može pretpostaviti da je MOL imao pravo na povlaštenu položaj u odnosu na bilo kojeg drugog poduzetnika koji se potencijalno nalazio u situaciji usporedivoj s njegovom u smislu sudske prakse navedene u točki 54. pobijane presude.
- 68 S druge strane, Opći sud je u točki 80. pobijane presude zaključio da, iako je Komisija spomenula da postoje drugi ugovori o produljenju u području čvrstih minerala, nije ih uzela u obzir jer su se odnosili na druge vrste minerala podvrgnutih drugim rudarskim naknadama i da na taj način nije uzela u obzir sve elemente pomoću kojih bi bila u mogućnosti procijeniti je li Ugovor iz 2005. bio selektivan u pogledu MOL-a imajući u vidu situaciju stvorenu drugim ugovorima o produljenju rudarskih prava, koji su isto tako zaključeni na temelju članka 26./A stavka 5. Zakona o rudarstvu.
- 69 Opći sud je u skladu s analizom izvršenom u točkama 70. do 74. i 79. do 80. pobijane presude opravdano mogao u točki 81. iste presude zaključiti da se, vodeći računa, kao prvo, o odsutnosti selektivnosti kao obilježja pravnog okvira koji uređuje zaključivanje ugovorâ o produljenju rudarskih prava kao i razmatranja koja opravdavaju dodjeljivanje margine prosudbe i, kao drugo, odsutnosti bilo koje indicije prema kojoj bi te vlasti bile stavile MOL u povlaštenu položaj u odnosu na svakog drugog poduzetnika koji se nalazi u usporedivoj situaciji, selektivnost Ugovora iz 2005. ne može smatrati utvrđenom.
- 70 Vodeći računa o svim tim razmatranjima, valja zaključiti da Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava prilikom ispitivanja, u točkama 70. do 74. i 79. do 81. pobijane presude, pravnog okvira koji uređuje zaključenje Ugovora iz 2005.
- 71 Stoga prvi dio žalbenog razloga valja odbiti kao neosnovan.

Drugi dio žalbenog razloga

Argumentacija stranaka

- 72 Komisija tvrdi da je Opći sud, time što je u točkama 76. do 78. pobijane presude presudio da postojanje objektivnih kriterija nužno isključuje bilo kakvu selektivnost, zanemario sudsku praksu Suda prema kojoj činjenica da se radi utvrđivanja toga ulaze li određeni poduzetnici u područje primjene nacionalne mjere oslanja na objektivne kriterije ne vodi nužno prema zaključku o nepostojanju selektivnosti (vidjeti u tom smislu presude Španjolska/Komisija, C-409/00, EU:C:2003:92, t. 49. kao i GEMO, C-126/01, EU:C:2003:622, t. 35. i 39.).
- 73 Stoga Komisija smatra da bi valjalo izmijeniti točke 76. do 78. pobijane presude kao i zaključak koji Opći sud iz toga izvodi u točkama 81. i 83. iste presude, prema kojem se selektivnost Ugovora iz 2005. i osporavane mjere ne mogu smatrati utvrđenima.
- 74 MOL ističe da Komisijina argumentacija počiva na pogrešnom čitanju pobijane presude i da u njoj navedena sudska praksa nije relevantna u ovom slučaju.

Ocjena Suda

- 75 Valja utvrditi da je Opći sud u točkama 76. do 78. pobijane presude analizirao pravni okvir koji uređuje zaključenje ugovorâ o produljenju rudarskih prava, među kojima je i Ugovor iz 2005., kakav proizlazi iz članka 26./A stavka 5. Zakona o rudarstvu.
- 76 Kako bi to učinio, Opći sud je ispitao odgovara li određivanje stope rudarske naknade objektivnim kriterijima i je li primjenjivo na sve potencijalno zainteresirane subjekte. Tako je Opći sud u točki 76. pobijane presude najprije podsjetio da je Zakon o rudarstvu pisan općim jezikom u dijelu vezanom za poduzetnike koji imaju pravo na produljenje rudarskih prava. Nadalje, Opći sud je u točki 77. spomenute presude zaključio da okolnost da je MOL bio jedini poduzetnik koji je zaključio ugovor o produljenju u području ugljikovodika nije nužno bila indicija selektivnosti zato što su kriteriji za zaključenje takvog ugovora objektivni i primjenjivi na svakog potencijalno zainteresiranog subjekta i zato što nepostojanje drugih ugovora može rezultirati odlukama poduzetnika da ne zahtijevaju produljenje rudarskih prava. Naposljetku, Opći sud je u točki 78. pobijane presude utvrdio da uvećane rudarske naknade određene za trajanje Ugovora iz 2005. proizlaze iz samih odredaba Zakona o rudarstvu.
- 77 Iz tih razmatranja proizlazi da je Komisija, time što je Općem sudu prigovorila da je presudio da postojanje objektivnih kriterija nužno isključuje bilo kakvu selektivnost i da je, dakle, zanemario sudsku praksu prema kojoj se selektivnost određenog sustava potpora ne može isključiti samo na temelju toga da su korisnici podređeni objektivnim kriterijima (presude Španjolska/Komisija, C-409/00, EU:C:2003:92, t. 49. kao i GEMO, C-126/01, EU:C:2003:622, t. 35 i 39.), pogrešno čitala pobijanu presudu.
- 78 U svakom slučaju valja, kao što ističe MOL, utvrditi da se Sud u predmetima u kojima su donesene te presude usredotočio na pitanje jesu li korisnici sustava državnih potpora bili određeni pomoću objektivnih kriterija. Stoga je Sud, među ostalim u presudi GEMO (C-126/01, EU:C:2003:622), presudio da unatoč tome što su korisnici spomenutog sustava uspostavljenog nacionalnim zakonom određeni prema objektivnim i navodno općenitim kriterijima, učinci tog zakona u bitnome su bili u korist uzgajatelja i klaonica.
- 79 Međutim, kao što je nezavisni odvjetnik utvrdio u točki 91. svojeg mišljenja, u ovom slučaju nije riječ o tom pitanju, zbog čega u ovom slučaju nije relevantna ni sudska praksa koja proizlazi iz spomenutih presuda.

80 Stoga valja kao neosnovan odbiti drugi dio žalbenog razloga.

Treći i četvrti dio žalbenog razloga

81 Budući da su argumentacija razrađena u potporu trećem i ona razrađena u potporu četvrtom dijelu žalbenog razloga usko povezane, ta dva dijela valja ispitati zajedno.

Argumentacija stranaka

82 Komisija u biti prigovara Općem sudu da je u točkama 64. i 65. pobijane presude presudio da se zaključak o postojanju selektivne prednosti ne može izvesti samo iz činjenice da se subjekt nalazi u povoljnijem položaju u odnosu na druge subjekte, s obzirom na to da je dotična država članica nakon razvoja tržišta opravdano ograničila korištenje svoje zakonodavne ovlasti.

83 Opći sud je na taj način zanemario sudsku praksu prema kojoj, da bi se primijenio članak 107. stavak 1. UFEU-a, nije važno je li se situacija pretpostavljenoga korisnika predmetne mjere s vremenom poboljšala ili pogoršala (presude Grčka/Komisija, 57/86, EU:C:1988:284, t. 10. kao i Adria-Wien Pipeline i Wieterdorfer & Peggauer Zementwerke, C-143/99, EU:C:2001:598, t. 41.).

84 Prema Komisiji, ono što jest važno je to da je MOL, nakon 8. siječnja 2008., bio jedini privilegirani poduzetnik što se tiče razine rudarske naknade primjenjive na nalazišta ugljikovodika.

85 Osim toga, Komisija s jedne strane tvrdi da, s obzirom na to da se razvoj o kojemu je riječ sastoji od zakonodavne izmjene o kojoj je država članica mogla odlučiti kako je htjela, stav koji je zauzeo Opći sud ovlašćuje države članice da se oslone na to da metode koje primjenjuju nisu selektivne. S druge strane, u točkama 67. i 82. pobijane presude Opći sud je ocjenu selektivnosti Ugovora iz 2005. i, dakle, osporavane mjere, pogrešno povezao s namjerom predmetne države članice da tijekom zaključivanja spomenutog ugovora zaštiti jednog ili nekoliko subjekata od toga da se na njih primijeni novi sustav naknada koji je u ovom slučaju uveden izmijenjenim Zakonom o rudarstvu.

86 Opći sud je tako zanemario ustaljenu sudsku praksu Suda prema kojoj članak 107. stavak 1. UFEU-a određuje državne intervencije s obzirom na njihove učinke, a neovisno o tehnikama koje države članice koriste da bi provele te intervencije (vidjeti osobito presude Belgija/Komisija, C-56/93, EU:C:1996:64, t. 79.; Belgija/Komisija, C-75/97, EU:1999:311, t. 25.; British Aggregates/Komisija, C-487/06 P, EU:C:2008:757, t. 89. te Komisija i Španjolska/Government of Gibraltar i Ujedinjena Kraljevina, C-106/09 P i C-107/09 P, EU:C:2011:732, t. 91., 92. i 98.).

87 MOL smatra da treći i četvrti dio žalbenog razloga treba odbiti jer se, suprotno onome što navodi Komisija, točke 64., 65., 67. i 82. pobijane presude ne odnose na selektivnost.

Ocjena Suda

88 Najprije valja utvrditi da je Opći sud u točkama 62. i 63. pobijane presude podsjetio da se osporavana mjera sastoji od dvaju elemenata, tj. od Ugovora iz 2005. i od izmijenjenog Zakona o rudarstvu te je zaključio da taj ugovor ne podrazumijeva element potpore u smislu članka 107. UFEU-a.

89 U tom kontekstu Opći je sud najprije u točki 64. pobijane presude utvrdio da kada država s gospodarskim subjektom zaključi ugovor koji ne podrazumijeva element državne potpore u smislu članka 107. UFEU-a, činjenica da se kasnije vanjski uvjeti takvog ugovora mijenjaju na način da se subjekt u pitanju nađe u povoljnijem položaju u odnosu na druge subjekte koji nisu zaključili sličan ugovor ne može biti dostatna da se, uzevši sveukupno, za ugovor i naknadnu izmjenu njegovih vanjskih uvjeta može smatrati da čine državnu potporu.

- 90 Nadalje, Opći sud je u točki 65. pobijane presude istaknuo da, kada bi bilo drugačije, svaki ugovor koji bi gospodarski subjekt zaključio s državom i koji ne uključuje element državne potpore u smislu članka 107. UFEU-a bio bi uvijek podložan preispitivanju kad bi se promijenila situacija na tržištu na kojem djeluje subjekt stranka tog ugovora tako da mu ona donese prednost kakva je navedena u točki 64. pobijane presude ili kada država izvršava svoju zakonodavnu ovlast na objektivno opravdan način nastavno na razvoj tržišta poštujući prava i obveze koje proizlaze iz takvog ugovora.
- 91 Naposljetku, Opći sud je u točki 66. pobijane presude presudio da se kombinacija elemenata kao što je ona koju je Komisija navela u spornoj odluci može kvalificirati kao državna potpora kad je država selektivno predložila uvjete zaključenog ugovora jednom ili većem broju subjekata, a ne na temelju objektivnih kriterija koji proizlaze iz teksta opće primjene i koji su primjenjivi na svaki subjekt. Opći sud je u tom pogledu pojasnio da okolnost prema kojoj je samo jedan subjekt zaključio ugovor takve vrste nije dostatna da bi se utvrdilo da je ugovor selektivan, s obzirom na to da takva okolnost može među ostalim proizlaziti iz nepostojanja interesa bilo kojeg subjekta.
- 92 Štoviše, Opći sud je u točki 67. pobijane presude podsjetio na sudsku praksu Suda prema kojoj se u cilju primjene članka 107. stavka 1. UFEU-a mjera jedinstvene potpore može sastojati od kombiniranih elemenata pod uvjetom da u pogledu njihove kronologije, njihova cilja i položaja poduzetnika u trenutku njihove intervencije postoje međusobno toliko uske veze da ih je nemoguće razdvojiti (presuda *Bouygues i Bouygues Télécom/Komisija i dr. te Komisija/Francuska i dr.*, C-399/10 P i C-401/10 P, EU:C:2013:175, t. 103. i 104. kao i navedena sudska praksa).
- 93 U tom kontekstu Opći je sud u istoj točki 67. pobijane presude istaknuo da se kombinacija elemenata kao što je ona na koju se poziva Komisija u spornoj odluci može kvalificirati kao državna potpora kada država djeluje tako da štiti jednog ili više subjekata koji su već prisutni na tržištu, zaključujući s njima ugovor koji im odobrava jamčene stope naknade tijekom cijelog njegovog trajanja, imajući dakle namjeru naknadno izvršiti svoju zakonodavnu ovlast povećanjem stope naknade na način da bi drugi subjekti na tržištu bili u nepovoljnijem položaju, bilo da je riječ o već prisutnim subjektima na datum zaključenja ugovora ili o novima.
- 94 Upravo je u svjetlu tih razmatranja Opći sud u točki 68. pobijane presude presudio da u ovom slučaju valja ispitati je li Komisija mogla opravdano smatrati da je osporavana mjera selektivna.
- 95 Iz prethodnoga proizlazi da se, kao što ističe MOL, točke 64. do 67. pobijane presude kao takve ne odnose na ispitivanje selektivnosti Ugovora iz 2005., već da čine početna razmatranja kojima je cilj uvesti relevantan okvir u pogledu kojega je Opći sud analizirao je li Komisija opravdano smatrala da je osporavana mjera selektivna.
- 96 Naime, kao što je i nezavisni odvjetnik utvrdio u točkama 107. i 114. svojeg mišljenja, Opći sud je tim početnim razmatranjima ustvari htio obraditi pitanje postojećih veza između Ugovora iz 2005. i izmijenjenog Zakona o rudarstvu, o kojemu se Komisija u spornoj odluci nije posebno izjasnila i, točnije, htio je naglasiti činjenicu da se ta dva elementa, s obzirom na to da između njih ne postoji kronološka i/ili funkcionalna veza, ne mogu tumačiti kao da čine jedinstvenu mjeru potpore.
- 97 Spomenutim početnim razmatranjima Opći se sud dakle ograničio na primjenu sudske prakse koju je Sud uveo u presudama *Bouygues i Bouygues Télécom/Komisija i dr. te Komisija/Francuska i dr.* (C-399/10 P i C-401/10 P, EU:C:2013:175), na koju se Opći sud štoviše izričito pozvao u točki 67. pobijane presude i prema kojoj se, s obzirom na to da državne intervencije mogu imati različite oblike i da ih se treba analizirati s obzirom na njihove učinke, ne može isključiti da se nekoliko uzastopnih intervencija države treba, s ciljem primjene članka 107. stavka 1. UFEU-a, smatrati jedinstvenom intervencijom. Takav osobito može biti slučaj kada su uzastopne intervencije u pogledu svoje kronologije, svojeg cilja i položaja poduzetnika u trenutku tih intervencija toliko međusobno usko povezane da ih je nemoguće razdvojiti.

- 98 U tom istom kontekstu Opći sud je u točki 82. pobijane presude zaključio da se, s jedne strane, povećanje rudarskih naknada koje je stupilo na snagu 2008. dogodilo u kontekstu povećanja svjetske cijene sirove nafte i, s druge strane, da se Komisija nije pozvala na to da je Ugovor iz 2005. zaključen u očekivanju takvog povećanja te je iz toga zaključio da se kombinacija spomenutog ugovora i izmijenjenog Zakona o rudarstvu ne može kvalificirati kao državna potpora u smislu članka 107. UFEU-a.
- 99 Iz toga slijedi da obrazloženje Općeg suda u točkama 64. do 67. i 82. pobijane presude nije zahvaćeno nikakvom pogreškom koja se tiče prava.
- 100 Osim toga valja utvrditi da se ne može prihvatiti Komisijina tvrdnja prema kojoj je jedino važno to da je MOL nakon 8. siječnja 2008. bio jedini privilegirani poduzetnik. Naime, u ovom slučaju je nesporno, kao što proizlazi iz točke 46. pobijane presude, da su stranke o pitanju je li osporavana mjera selektivna raspravljale samo u pogledu Ugovora iz 2005., a ne i u pogledu izmijenjenog Zakona o rudarstvu.
- 101 Vodeći računa o svim prethodnim elementima, treći i četvrti dio žalbenog razloga valja odbiti kao neosnovane.
- 102 Budući da nije prihvaćen nijedan od argumenata koje je Komisija istaknula u potporu žalbenom razlogu svoje žalbe, žalbu valja u cijelosti odbiti.

Troškovi

- 103 U skladu s člankom 138. stavkom 1. Poslovnika Suda, koji se na temelju članka 184. stavka 1. tog Poslovnika primjenjuje na žalbeni postupak, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da Komisija nije uspjela u postupku te s obzirom na to da je MOL zatražio da Komisija snosi troškove, treba joj naložiti snošenje troškova.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) proglašava i presuđuje:

- 1. Žalba se odbija.**
- 2. Europskoj komisiji nalaže se snošenje troškova.**

Potpisi